

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਫਰਮ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ-ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1956 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ: 54-ਡੀ.

ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX) —ਧਾਰਾ 14— ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੋਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ ' ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮਾਲ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। —ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ—ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ—ਕੀ ਨਿਆਂਇਕ—ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ—ਕੀ ਧਾਰਾ 14—ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ—ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਚੋਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਆਧਾਰ ' ਤੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੱਜ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲੇਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ' ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ' ਤੇ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ "ਆਰਾਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ". ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ' ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਯਸ਼ਪਾਲ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 10 ਜੁਲਾਈ, 1956 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ, 1956, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸੀ.

ਕਿਸ਼ਵ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਆਰ. ਮਲਿਕ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਜੱਜਮੈਂਟ

ਦੁਆ, ਜੇ.- ਇਸ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਜਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ 13 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 23 ਮਾਰਚ, 1949 ਨੂੰ ਸੁਪਾਰੀ ਮੰਗੋਲਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ੀਰਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬੇਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4, ਮੈਸ. ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ-ਸੂਰਜ ਭਾਨ, 24 ਮਾਰਚ, 1949 ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3, ਮੈਸਰਜ਼ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਜ਼ੀਰੇ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਬੇਰੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬੁਲਾਕੀ ਦਾਸ ਇਕਬਾਲ ਚੰਦ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਮ. ਬੁਲਾਕੀ ਦਾਸ ਇਕਬਾਲ ਚੰਦ ਅਤੇ ਸਾਲਿਕ ਚੰਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 457/411, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਲ ਦਾ ਆਪਣਾ ਟਾਈਟਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ 10 ਅਗਸਤ, 1950 ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

3. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ' ਤੇ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ' ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ' ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।	ਇੱਕ ਸਾਲ	ਐਕਟ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ।
--	---------	-----------------------

ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ' ਤੇ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਪੱਖ ' ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ' ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ' ਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੰਗੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ' ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਡੈਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਖਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ' ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ' ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਗੋਵਿੰਦਾ ਬਾਲਾ ਬਨਾਮ ਗਾਨਾ ਅਬਾਫਟ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ

ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। (2), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਜੱਜ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। v. B. V. ਭੱਟ (3)। ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਬੋਰੋਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 110 ਅਤੇ 111 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੈਂਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਆਮ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ।

7. ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ "ਆਰਾਮ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ? ਮਾਲ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ

ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।